

GEFAD / GUJGEF42(2): 1555-1572(2022)

Not Alma Stratejisi Araştırmalarının Sistematik Olarak İncelenmesi*

A Systematic Review of Note Taking Strategy Researches

Yusuf AYDIN¹

¹Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı. ysf.aydn66@gmail.com

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/ Research Article

Makalenin Geliş Tarihi: 09.04.2021

Yayına Kabul Tarihi: 28.02.2022

ÖZ

Bu araştırmada Türkiye’de not alma stratejisi ile ilgili yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri ile akademik makalelerin sistematik ve betimsel olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Derlemeye alınacak araştırmalara anahtar sözcükler aracılığıyla YÖK Ulusal Tez Merkezi, ULAKBİM TR Dizin ve Dergipark veri tabanlarından ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaların %83’ünde not almanın akademik başarı, dinleme becerisi ve bilgilerin bellekte kalıcılığı gibi değişkenlerle olan ilişkisi irdelenmiştir. Araştırmaların %65’i deneysel yöntemler kullanılarak yürütülmüş ve öğretim sürecinin işleyişini ve öğrencilerin bu süreçle ilgili görüşlerini ortaya çıkarabilecek nitel yöntemlere çok az başvurulmuştur. Bilgisayarla not alma, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin eğitiminde not alma, not almanın tarihi, bilişsel psikoloji ve not alma gibi not alma ile bağlantılı olabilecek pek çok konu göz ardı edilmiştir. Yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunda veriler üniversite ve ortaokul öğrencilerinden toplanmıştır. Sonuç olarak not alma stratejisinin daha farklı alanlarla ilişkilendirilmesi, kullanılagelen yöntem ve yaklaşımlar dışında ele alınması ve farklı çalışma gruplarından veri toplanması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Not alma, Sistematik derleme, Yüksek lisans tezleri, Doktora tezleri, Bilimsel makaleler

* **Alıntılama:** Aydın, Y. (2022). Not alma stratejisi araştırmalarının sistematik olarak incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(2), 1555-1572.

ABSTRACT

This study aims at examining master's and doctoral theses, and scientific articles, which are written on note taking in Turkey, systematically and descriptively. Systematic review method was used in the research. The research to be included in the review were obtained from the databases of Council of Higher Education (YÖK) Thesis Center, ULAKBİM TR Index and Dergipark with keywords. According to the findings, 83% of the studies investigate the relationship between notetaking and variables such as academic achievement, listening skill, and retention of information in memory. 65% of the studies were conducted using experimental methods, and qualitative methods that could reveal the functioning of the teaching process and students' opinions about this process were rarely used. Many issues related to note taking such as note taking with computers, note taking in the education of individuals in need of special education, history of notetaking, cognitive psychology and note taking have been ignored. In most of the studies, data were collected from university and secondary school students. As a result, it emerges that the note taking strategy should be associated with different fields, it should be handled outside of the methods and approaches used, and data should be collected from different study groups.

Keywords: Note taking, Systematic review, Master's theses, Doctoral theses, Scientific articles.

GİRİŞ

Not alma bilgilerin bellekte kalıcılığını artırmak veya bilgileri seçerek kaydetmek amacıyla kullanılan bir stratejidir. İlgili alanyazında not almanın farklı yönlerine odaklanan tanımlar yapıldığı görülmektedir. Piolat ve diğerleri (2005) not almayı “çeşitli kaynaklardan alınan bilgileri anlama, seçme ve kaydetme alt eylemlerini içeren bir strateji” olarak tanımlar. Güneş'e (2007, s.188) göre not alma “öğrencinin dinlediği ya da okuduğu konunun özünü yakalamak amacıyla kısaltmalar yapması, konuyu resimlemesi, sembolleri ve diğer başka teknikleri kullanması”dır. Castello ve Monereo'ya (2005) göre ise not alma “özellikle üniversitelerde öğrencilerin sıklıkla kullandığı, öğretmen ve öğrenci arasındaki eğitimsel etkileşime temel oluşturan” bir stratejidir. Bu tanımlamalar not almanın çeşitli alt eylemlerle gerçekleşen ve eğitim ortamları için önemli bir strateji olduğuna işaret etmektedir.

Not alma, insanın bilgi işleme sisteminin sınırlılıkları nedeniyle gereksinim duyulan bir stratejidir. Dış dünyadan edinilen bilgilerin ilk olarak işlendiği ve bilgilerin uzun süreli belleğe aktarılmasını sağlayan kısa süreli belleğin veya diğer adıyla çalışma belleğinin kapasitesi oldukça sınırlıdır (Terry, 2013). Bu sınırlı kapasite nedeniyle bilgi işleme sistemine gelen bilgilerin tamamının işlenmesi olanaklı olmadığı için not alma

stratejisine başvurulur (Dror, 2007, ss.1–7). Bu anlamda notlar dışsal bellekler olarak düşünülebilir. Nitekim ilgili alanyazında notların daha sonra istenildiğinde erişilebilecek bellekler gibi bir işlev gördüğü ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra araştırmalar not almanın bilgileri yapılandırma ve uzun süreli bellekte daha uzun süre tutulmasına yardımcı olma gibi ikinci bir işlevi olduğunu da ortaya koymaktadır (Divesta ve Gray, 1972). Bu bilgiler not almanın bilgiyi işlemeye ve saklamaya yardımcı bir strateji olduğunu ortaya koyar.

Bilgiyi işleme ve saklama ile ilgili sağladığı katkılardan dolayı insanlar yüzlerce yıldır çeşitli amaçlar için not almaktadır (Blair, 2010). Ancak not almanın bilimsel araştırmalarda ele alınması 20. yüzyılın başlarında gerçekleşmiştir. Bu stratejiyi ele alan ilk eserlerden biri 1905 yılında Robinson tarafından kaleme alınan *Not Alma (Note Taking)* adlı kitaptır. Robinson, bu eserde üniversite birinci sınıf öğrencilerine not alma ile ilgili çeşitli ipuçları vermeye çalıştığını ifade eder. Kitapta not alma sırasında neler yapılması gerektiği ve alınan notların nasıl kullanılabilceği ile ilgili bilgiler verilmiştir. Ancak bu kitap herhangi bir bilimsel araştırma sürecine dayanmamaktadır. Not alma ile ilgili ilk bilimsel araştırma Crawford'un (1925) üniversite öğrencileri ile yürüttüğü deneysel çalışmadır. Bu çalışmada Crawford derste not alma ile sınav başarısı arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Not alma ile ilgili bu öncü araştırmanın ardından Corey (1935) ve Mathews (1938) not alma ile ilgili deneysel araştırmalar yapmıştır. Corey, araştırmasında not alma eğitimi verilen öğrenci grubunun not alma eğitimi verilmeyen öğrenci grubuyla karşılaştırıldığında daha iyi not alıp almadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Mathews ise aralarında not almanın da bulunduğu üç farklı stratejinin bir metinle ilgili testteki başarıya ve metni bellekte tutmaya etkisini ele almıştır.

Türkiye’de ise not alma konusuyla ilgili ilk çalışma 1949 yılında Ethem Salmangil tarafından kaleme alınan *Okuma ve Not Alma Esasları* adlı kitaptır. Eserin ikinci ve son baskısı 1950 yılında yapılmıştır. Salmangil, not almanın bilgilere daha sonra ulaşılması için önemli olduğunu vurgular ve notları “kâğıttan bellekler” olarak adlandırır. Kitapta temel olarak nasıl not alınması gerektiği ve alınan notların nasıl düzenlenmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

Türkiye’de not alma ile ilgili ilk akademik çalışma ise Oğuz (1999) tarafından hazırlanan “Derste Not Almanın Öğrenme ve Hatırlama Düzeyine Etkisi” adlı doktora tezidir. Oğuz, çalışmasında deneysel yöntem kullanarak not alma ile öğrenme ve hatırlama arasındaki ilişkiyi irdelemiştir. Bu araştırmadan 6 yıl sonra Bozkurt (2005) üniversite öğrencileri ile yürüttüğü deneysel araştırmada not alma dili ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi araştırmıştır.

Türkiye’deki bu öncü araştırmaların ardından not alma daha fazla sayıda araştırmacının ilgisini çekmiş ve not alma araştırmalarının sayısı artmıştır. Sonraki yıllarda not alma ile akademik başarı, bilgilerin bellekte tutulması, tutum, okuduğunu ve dinlediğini anlama başarısı gibi değişkenlerle ilişkisini konu edinen araştırmalar yapılmıştır. Bu alışmada Türkiye’deki bilimsel not alma araştırmalarını sistematik bir biçimde incelemek amaçlanmıştır. Bu inceleme sonucunda elde edilen veriler Türkiye’de not alma araştırmalarının gelişimini, ele alınan konuları, araştırma yöntemlerini ortaya koymayı sağlayacaktır. Bu alışma ayrıca Türkiye’deki not alma araştırmalarının uluslararası alanyazındaki araştırmalarla karşılaştırılmasını da sağlayacaktır. Çalışma sonucunda elde edilen bulguların ve ulaşılan sonuçların araştırmacılar için yol gösterici olabileceği düşünölmektedir.

Yukarıda sunulan amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkiye’de not alma araştırmalarının yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Türkiye’de not alma araştırmalarının tematik alanlara dağılımı nasıldır?
3. Türkiye’de not alma araştırmalarında kullanılan yöntemler nelerdir?
4. Türkiye’de not alma araştırmalarında veriler kimlerden/hangi kaynaklardan toplanmıştır?

YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye’de not alma stratejisi ile ilgili araştırmalar betimsel olarak çözümlenmiştir. Bu bölümde not alma araştırmalarının hangi ölçütlere göre derlemeye alındığı ve alınan güvenilirlik önlemlerine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, Türkiye’de not alma becerisi ile ilgili yapılan bütün akademik araştırmaları çeşitli açılardan çözümlenmek amaçlandığı için sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Sistematik derleme bir bilgi yığınına anlamlı hâle getirme yöntemidir. Neyin işe yarayıp neyin yaramadığı gibi sorulara yanıt aramaya katkı sunar. Belirlenen bir konu ile ilgili kaynakların kapsamlı bir şekilde belirlenmesi, değerlendirilmesi ve sentezlenmesidir (Pettricrew ve Roberts, 2006, ss.2-19). Sistematik derlemeler ilgili yayınların tanımlanıp belirlenmesi, bu yayınların eleştirel olarak değerlendirilmesi ve bulguların tutarlı bir şekilde bir araya getirilmesi süreçlerini kapsar (Gough, Oliver ve Thomas, 2012, s.5).

Tarama Yapılan Veri Tabanları

Kaynaklar, YÖK Ulusal Tez Merkezi, ULAKBİM TR Dizin ve Dergipark veri tabanlarından elde edilmiştir. Kaynaklara ulaşmak için veri tabanlarında “not alma”, “not tutma” ve “note taking” anahtar sözcükleriyle arama yapılmıştır.

Derlemeye Alınacak Kaynakların Belirlenmesi

Derlemeye alınacak kaynaklar belirlenirken bazı ölçütler üzerinde durulmuştur. Bu ölçütler aşağıda verilmiştir:

Not alma konusu üzerinde yapılan akademik araştırmalar derlemeye alınmıştır. Ulusal veya uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler, lisansüstü akademik tezler bilimsel araştırma olarak değerlendirilmiştir. Hakemli olmayan dergilerde yayımlanan makaleler dikkate alınmamıştır. Lisansüstü tezlerden türetilen makaleler, tezlerde sunulan bulgulardan farklı bulgular sunmadığı için araştırmaya alınmamıştır. Eğitim

bilimleri ile ilgili olmayan araştırmalar derlemeye alınmamıştır. Doğrudan not alma stratejisi ile ilgili olmayan ancak not alma stratejisini bir değişken olarak ele alan araştırmalar da derlemeye alınmıştır. Türkiye’de not alma becerisi ile ilgili yapılan akademik çalışmalar sayıca çok olmadığından herhangi bir zaman aralığı belirlenmemiştir ve kaynak seçiminde dil ayrımı yapılmamıştır.

Bu lütler doğrultusunda araştırmacı ve bir alan uzmanı derlemeye alınacak araştırmaları anahtar sözcükleri kullanarak yukarıda verilen veri tabanlarından ayrı ayrı aramıştır. Araştırmacı ve alan uzmanı her bir araştırmayı ölçütler doğrultusunda değerlendirmiş ve derlemeye alınmasına karar verilen araştırmalar E (Evet), derlemeye alınmayan araştırmalar H (Hayır) olarak kodlanmıştır.

Bu ölçütlere göre araştırma kapsamında 20 yüksek lisans, 6 doktora tezi ve 22 makale olmak üzere toplam 48 araştırmanın değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır. Söz konusu araştırmalar 1999-2020 yılları arasında yapılmıştır. Araştırmalardan 41’i Türkçe (%85), 7’si İngilizce (%15) olarak yazılmıştır.

Etik Kurallara Uygunluk

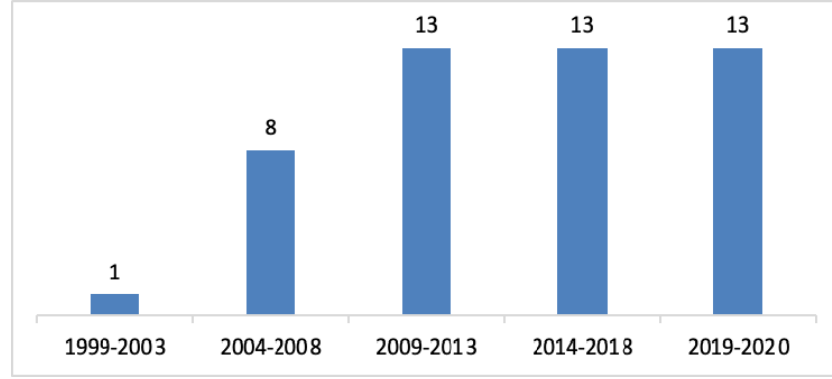
Bu araştırmada kullanılan veriler insanlardan toplanmamıştır. Bu nedenle araştırmaya başlamadan önce etik kurul izni veya herhangi başka bir izin alınmamıştır. Araştırmada verilere nasıl ulaşıldığı açık bir biçimde ifade edilmiş ve elde edilen veriler sadece bu araştırmada kullanılmıştır.

Güvenilirlik Önlemleri

Araştırmalar tematik alanlarına, kullanılan araştırma yöntemlerine göre incelenirken araştırmacı ve alan uzmanı tarafından ayrı ayrı kodlanmıştır. Ardından kodlamalar arasındaki uyumu ortaya koymak için Kappa analizi yapılmış ve Kappa değeri 0,72 olarak bulunmuştur. Bu değere göre puanlayıcılar arasında önemli düzeyde uyum vardır (Landis ve Koch, 1977).

BULGULAR

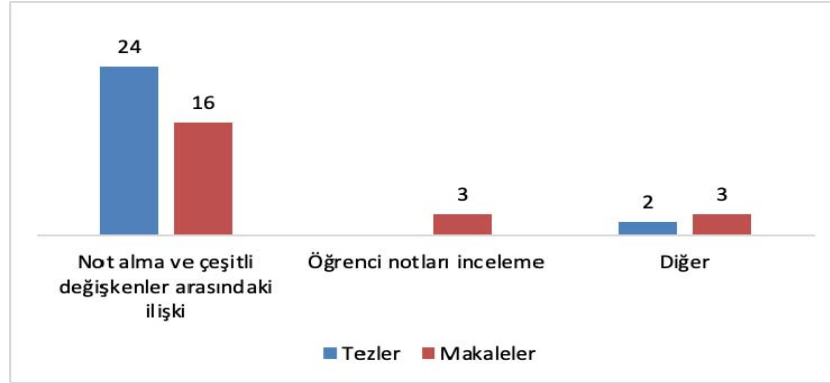
“Türkiye’de not alma araştırmalarının yıllara göre dağılımı nasıldır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Grafik 1’de gösterilmiştir.

Grafik 1. Not Alma ile İlgili Akademik Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Grafik 1’de görüldüğü gibi Türkiye’de 1999-2003 yılları arasını kapsayan 5 yıllık dönemde not alma ile ilgili 1 (%2) akademik çalışma yapılmıştır. 2004-2008 yılları arasında 8 (%17), 2009-2013 yılları arasında 13 (%27), 2014-2018 yılları arasında 13 (%27) ve 2019-2020 yılları arasındaki 2 yıllık dönemde ise 13 (%27) araştırma yapılmıştır.

“Türkiye’de not alma araştırmalarının tematik alanlara dağılımı nasıldır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Grafik 2’de gösterilmiştir.

Grafik 2. Not Alma Araştırmalarının Tematik Alanlara Dağılımı

Grafik 2 Türkiye’de not alma araştırmalarının büyük çoğunluğunda (n=40, %83) not alma ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişki irdelendiğini göstermektedir. Not almanın hangi değişkenlerle birlikte ele alındığına ilişkin daha ayrıntılı bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Not Alma ile İlişkilendirilen Değişkenler

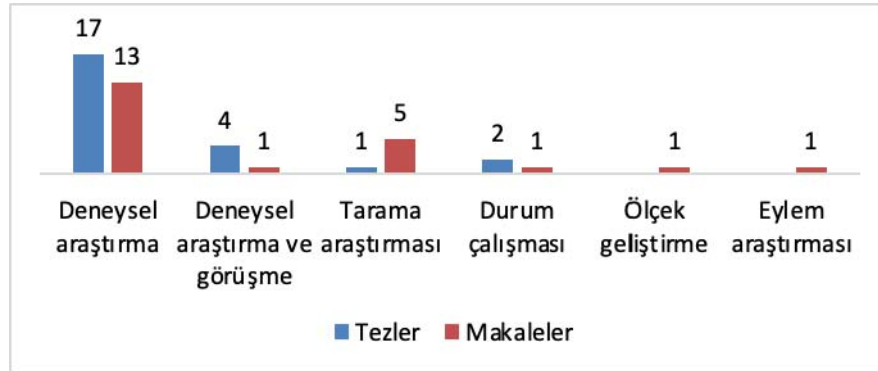
	n	%
Dinlediğini anlama başarısı	13	26
Akademik başarı	11	22
Bilgileri bellekte tutma	6	12
Okuduğunu anlama başarısı	6	12
Tutum	3	6
Yazma başarısı	3	6
Özetleme	1	2
Not alma tekniği	1	2
Seçici dinleme	1	2
Kavram öğrenme	1	2
Dinleme stratejisi	1	2
Araştırmaya dayalı öğrenme	1	2
Özdüzenlemeli öğrenme	1	2
Yazma kaygısı	1	2

Tablo 1’e göre araştırmalarda en sık olarak (n=13, %26) not alma ile dinlediğini anlama başarısı arasındaki ilişkiye odaklanmıştır. 11 araştırmada (%22) not alma ile akademik başarı, altışar araştırmada (%12) not alma ile bilgileri bellekte tutma ve not alma ile okuduğunu anlama başarısı (%12), ikişer araştırmada (%6) not alma ile tutum ve

özetleme, birer araştırmada (%2) ise not alma ile özetleme, not alma tekniği, seçici dinleme, kavram öğrenme, dinleme stratejisi, araştırmaya dayalı öğrenme, özdüzenlemeli öğrenme ve yazma kaygısı arasındaki ilişki ele alınmıştır.

Öğrenci notları inceleme (n=3, %6) olarak adlandırılan tematik alanda öğrencilerin aldıkları notları çeşitli yönleriyle inceleyen araştırmalar yer almaktadır. Diğer (n=5, %11) olarak adlandırılan tematik alanda ise 5 araştırma yer almaktadır. Bu araştırmalar not almayla ilgili yayımlanan akademik makalelerin değerlendirilmesi, not alma alışkanlıkları, not alma alışkanlıklarını ölçme, not alma tekniğine ilişkin öğretmen görüşleri, öğretmen adaylarının kendi notları üstüne düşünceleri ve öğretmen adaylarının not alıp almadıkları araştırılmıştır.

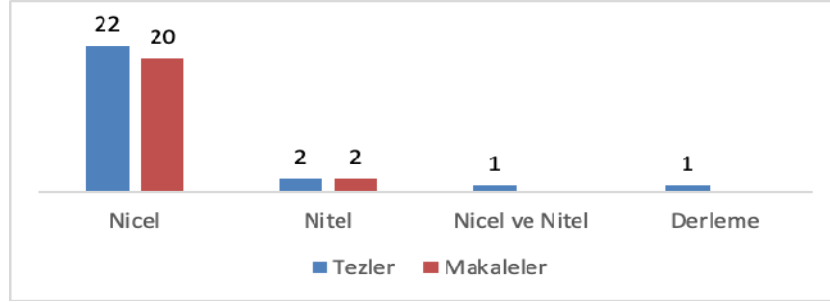
“Türkiye’de not alma ile ilgili yapılan çalışmalarda kullanılan yöntemler nelerdir?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Grafik 3’te gösterilmiştir.

Grafik 3. Not Alma Araştırmalarının Kullanılan Yöntemlere Dağılımı

Grafik 3 incelendiğinde Türkiye not alma araştırmalarında çoğunlukla nicel araştırma yöntemlerinin (n=42, %88) kullanıldığı görölmektedir. Dört araştırmada (%8) hem nicel hem nitel veri toplanmış, bir araştırmada (%2) ise herhangi bir çalışma grubundan veri toplanmamış, ilgili alanyazın incelenerek derleme araştırması yapılmıştır. Sadece nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütölen 1 (%2) araştırma vardır.

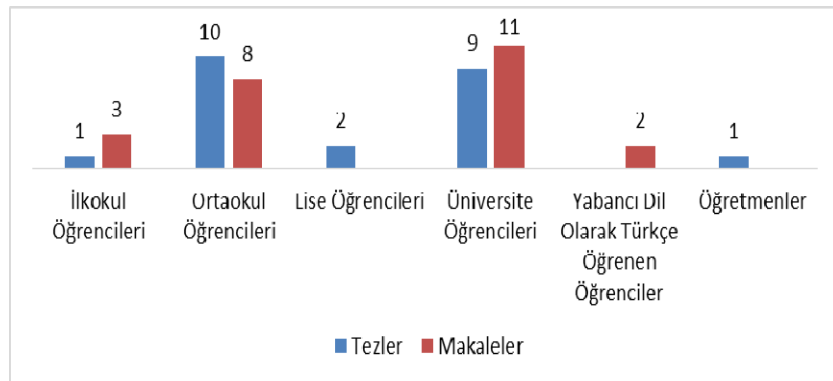
Kullanılan yöntemlerle ilişkin daha ayrıntılı bir çözümlene sunmak amacıyla araştırmalar nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin altında yer alan araştırma modellerine göre de sınıflandırılmış ve veriler Grafik 4'te gösterilmiştir.

Grafik 4. Not Alma Araştırmalarında Kullanılan Yöntemler

Grafik 4'e göre araştırmaların yarısından fazlası (n=30, %65) deneysel yöntemler kullanılarak yürütülmüştür. 5 araştırmada (%11) deneysel işlemlerden elde edilen verilen yanı sıra katılımcılardan görüşmeler yoluyla da veri toplanmıştır. 6 araştırmada (%13) tarama yöntemi, 3 araştırmada (%7) ise durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Bir araştırmada (%2) not alma stratejisi ile ilgili ölçek geliştirilmiş, 1 araştırmada (%2) ise eylem araştırması yöntemi kullanılmıştır.

“Türkiye’de not alma araştırmalarının çalışma gruplarının dağılımı nasıldır?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular Grafik 5’te gösterilmiştir.

Grafik 4. Not Alma Araştırmalarının Çalışma Gruplarının Dağılımı

Grafik 5'e göre not alma araştırmalarında veriler çoğunlukla üniversite (n=20, %43) ve ortaokul öğrencilerinden (n=18, %38) toplanmıştır. 3 araştırmada (%9) ilkokul, 2 araştırmada (%4) lise, 2 araştırmada (%4) yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler ve 1 araştırmada (%2) öğretmenlerden veri toplanmıştır.

SONUÇ, TARTIşMA ve ÖNERİLER

Türkiye'de not alma ile ilgili bilimsel araştırmaların yıllara göre dağılımını incelendiğinde 1999-2013 arasındaki 15 yıllık dönemde 22, 2014-2020 yılları arasındaki 7 yıllık dönemde ise 26 not alma araştırması yapılmıştır. Bu veriler not almanın giderek daha fazla araştırmacının ilgisini çektiğini göstermektedir.

Araştırmalarının dağıldıkları tematik alanlar incelendiğinde, araştırmacıların çoğunlukla not almanın çeşitli değişkenlerle ilişkisine odaklandıkları görölmektedir. Araştırmaların çoğunda not alma ile akademik başarı, temel dil becerilerinden okuma, dinleme ve yazma başarısı ve bilgileri bellekte tutma arasındaki ilişkiler irdelenmiştir. Bu veriler not alma araştırmalarının belirli alanlarda toplandığını göstermektedir. Uluslararası alanyazın incelendiğinde ise not almanın çok farklı yönlerine odaklanan ve not almayı çok çeşitli değişkenlerle birlikte ele alan çalışmaların olduğu görölmektedir. Örneęin uluslararası alanyazında bilgisayar veya teknolojik araçlar ve not almaya odaklanan (Kim, Turner ve Pérez-Quiñones, 2009; Schepman, Rodway, Beattie ve Lambert, 2012; Trevors, Duffy ve Azevedo, 2014), bilgisayarla not alma ile el yazısıyla not almanın karşılaştıran (Flanigan ve Titsworth, 2020; Luo, Kiewra, Flanigan ve Peteranetz, 2018) çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Bunun yanı sıra özel eğitime gereksinim duyan veya çeşitli davranış bozukluğu gösteren bireyler ve not alma (Boyle, 2012; Boyle, Forchelli ve Cariss, 2015; Vekaria ve Peveryly, 2018), cinsiyet ve not alma (Reddington, Peveryly ve Block, 2015), not alma ve insanın bilişsel sitemi (Bui ve Myerson, 2014; Peveryly, Garner ve Vekaria, 2014), çeşitli ortamlarda not alma (Mueller ve Oppenheimer, 2016), not almanın tarihi ve tarihsel değişimi (Blair, 2010; Soll, 2010) gibi konular araştırılmıştır.

Kullanılan yöntemlerine ve modellerine göre yapılan incelemede araştırmaların tematik alanlarda olduğu gibi belirli yöntem ve modellerde toplandığı görölmektedir. Araştırmaların büyük çoğunluğunda deneysel yöntemler kullanılmıştır. Az sayıda araştırmada nicel verilerin yanı sıra nitel veriler de toplanmıştır. Nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yürütölen yalnızca iki araştırma vardır. Not alma stratejisinin çeşitli değişkenlerle ilişkisini ve bu değişkenlere etkisini araştırmak için deneysel yöntemlere başvurmak kullanılıştır. Çünkü deneysel yöntem değişkenler arasındaki ilişkileri test etmek ve çeşitli yöntemlerin etkinliğini sınamak için kullanılır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013; Creswell, 2003). Ancak öğretim sürecinde öğrencilerin tutumları, algıları, ihtiyaçları vb. gibi pek çok değişkenin de etkisi vardır. Bunları ortaya çıkarmak ve öğretim sürecinin daha iyi anlaşılabilmesini sağlamak için nitel yöntemler daha kullanılıştır (Glesne, 2015, s.53). Not alma stratejisi ile ilgili yapılacak çalışmalarda nitel yöntemlerin kullanılması bu anlamda yeni bakış açıları sağlamaya yardımcı olacaktır.

Araştırmalarda verilerin toplandığı gruplar incelendiğinde verilerin daha çok ortaokul ve üniversite öğrencilerinden toplandığı görölmektedir. İlkokul ve lise öğrencilerinden, öğretmenlerden ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerden veri toplanan az sayıda araştırma vardır. Oysa not alma çeşitli gelişim düzeyinde ve çeşitli iř kollarında çalışan pek çok kişi tarafından kullanılan bir stratejidir. Nitekim uluslararası alanyazın incelendiğinde işletme yöneticilerinden (Atrash ve diğ., 2015), mahkeme jürisinden (Horowitz ve Bordens, 2002), yaşlılardan (McGuire, Morian, Coddington ve Smyer, 2000) veri toplanan araştırmalar olduğu görölmektedir. Bu veriler not alma araştırmalarının farklı gelişim düzeylerinde ve iř kollarında olan kişilerden veri toplanarak yürütölecek araştırmalara gereksinim olduğunu göstermektedir. Ayrıca son yıllarda çok sayıda yabancı öğrencinin Türkiye’de eğitim aldığı düşünölünce yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde not alma stratejisinin üstünde çalışılması gereken bir alan olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak Türkiye’de not alma stratejisi ile ilgili çalışmaların sıklığının giderek arttığı, ancak araştırmaların belirli konularla ve araştırma yöntemleriyle sınırlı kaldığı

ifade edilebilir. Bunun yanı sıra araştırmalarda veriler çoğunlukla benzer gelişim düzeyindeki öğrencilerden toplanmıştır. Araştırmaların farklı değişkenlerle, araştırma yöntemleriyle ve çalışma gruplarıyla yürütülmesi not alma ya ilişkin daha aydınlatıcı veriler sunacaktır. Ayrıca not alma ile ilgili deneysel çalışmalar bir araya getirilerek yapılacak meta analiz araştırmaları bu stratejinin ne ölçüde kullanışlı olduğunu ortaya koyabilir.

KAYNAKLAR

- Atrash, A., Abel, M.-H., Moulin, C., Darène, N., Huet, F. , & Bruaux, S. (2015). Note-taking as a main feature in a social networking platform for small and medium sized enterprises. *Computers in Human Behavior*, 51, 705–714.
- Blair, A. (2010). The Rise of Note-Taking in Early Modern Europe. *Intellectual History Review*, 20(3), 303–316.
- Boyle, J. R. (2012). Note-Taking and Secondary Students with Learning Disabilities: Challenges and Solutions. *Learning Disabilities Research & Practice*, 27(2), 90–101.
- Boyle, J. R., Forchelli, G. A. , & Cariss, K. (2015). Note-Taking Interventions to Assist Students With Disabilities in Content Area Classes. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 59(3), 186–195.
- Bozkurt, Z. (2009). *The effect of language of note taking on successful task completion*. (Yüksek Lisans Tezi), İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bui, D. C. , & Myerson, J. (2014). The role of working memory abilities in lecture note-taking. *Learning and Individual Differences*, 33, 12–22.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. , & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Castelló, M., & Monereo, C. (2005). Students' Note-Taking as a Knowledge-Construction Tool. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 5(3), 265–285.
- Corey, S. M. (1935). The efficacy of instruction in note making. *Journal of Educational Psychology*, 26, 188-194.
- Crawford, C. C. (1925). The correlation between college lecture notes and quiz papers. *The Journal of Educational Research*, 12(4), 282-291.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design*: Sage.
- Divesta, F. J., & Gray, G. S. (1972). Listening and note taking. *Journal of Educational Psychology*, 63(1), 8-14.
- Dror, I. E. (2007). Gold mines and land mines in cognitive technology. İçinde I. E. Dror (Ed.), *Cognitive Technologies and the Pragmatics of Cognition* (ss. 1–7). John Benjamins.
- Flanigan, A. E., & Titsworth, S. (2020). The impact of digital distraction on lecture note taking and student learning. *Instructional Science*, 48(5), 495–524.
- Glesne, C. (2015). Ön hazırlıklar: sizin için iyi olanı yapmak (Çev.: S. Yalçınoğlu). İçinde A. Ersoy ve S. Yalçınoğlu (Editörler), *Nitel araştırmaya giriş* (ss. 37-84). Ankara: Anı.

- Gough, D., Oliver, S., & Thomas, J. (2012). *An introduction to systematic reviews*: SAGE.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Horowitz, I. A., & Bordens, K. S. (2002). The effects of jury size, evidence complexity, and note taking on jury process and performance in a civil trial. *Journal of Applied Psychology*. Horowitz, Irwin A.: Dept of Psychology, Oregon State U, 102 Moreland Hall, Corvallis, OR, US, 97331, ihorowitz@orst.edu: American Psychological Association.
- Kim, K., Turner, S. A., & Pérez-Quñones, M. A. (2009). Requirements for electronic note taking systems: A field study of note taking in university classrooms. *Education and Information Technologies*, 14(3), 255–283.
- Landis, J. R. , & Koch, G. G. (1977). The Measurement of Observer Agreement for Categorical Data. *Biometrics*, 33(1), 159–174.
- Luo, L., Kiewra, K. A., Flanigan, A. E. , & Peteranetz, M. S. (2018). Laptop versus longhand note taking: effects on lecture notes and achievement. *Instructional Science*, 46(6), 947–971.
- McGuire, L. C., Morian, A., Coddling, R. , & Smyer, M. A. (2000). Older Adults' Memory for Medical Information: Influence of Elderspeak and Note Taking. *International Journal of Rehabilitation and Health*, 5(2), 117–128.
- Mueller, P. A. , & Oppenheimer, D. M. (2016). Technology and note-taking in the classroom, boardroom, hospital room, and courtroom. *Trends in Neuroscience and Education*, 5(3), 139–145.
- Oğuz, A. (1989). *Derste not almanın öğrenme ve hatırlama düzeyine etkisi*. (Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Pettricrew, M. , & Roberts, H. (2006). *Systematic reviews in the social sciences*: Blackwell.
- Peeverly, S. T., Garner, J. K. ve Vekaria, P. C. (2014). Both handwriting speed and selective attention are important to lecture note-taking. *Reading and Writing*, 27(1), 1–30.
- Piolat, A., Olive, T. , & Kellogg, R. T. (2005). Cognitive effort during note taking. *Applied Cognitive Psychology*, 19(3), 291–312.
- Reddington, L. A., Peeverly, S. T. , & Block, C. J. (2015). An examination of some of the cognitive and motivation variables related to gender differences in lecture note-taking. *Reading and Writing*, 28(8), 1155–1185.
- Robinson, A. T. (1905). *Note Taking*. Boston: D. C. Heath & Co., Publishers.
- Schepman, A., Rodway, P., Beattie, C. , & Lambert, J. (2012). An observational study of undergraduate students' adoption of (mobile) note-taking software. *Computers in Human Behavior*, 28(2), 308–317.
- Soll, J. (2010). From Note-Taking to Data Banks: Personal and Institutional Information

- Management in Early Modern Europe. *Intellectual History Review*, 20(3), 355–375.
- Terry, W. S. (2013). İnsan Belleği: Kavramsal Yaklaşımlar (Çev.: B. Cangöz,). İçinde B. Cangöz (Editör), *Öğrenme ve bellek* (ps. 327-384). Ankara: Nobel Akademi.
- Trevors, G., Duffy, M. , & Azevedo, R. (2014). Note-taking within MetaTutor: interactions between an intelligent tutoring system and prior knowledge on note-taking and learning. *Educational Technology Research and Development*, 62(5), 507–528.
- Vekaria, P. C. , & Peverly, S. T. (2018). Lecture note-taking in postsecondary students with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Reading and Writing*, 31(7), 1551–1573.

ORCID

Yusuf AYDIN <https://orcid.org/0000-0003-0898-9020>

SUMMARY

Introduction

In the relevant literature definitions point out that note taking is an important strategy for educational settings and includes various sub-actions (Piolat, 2005; Güneş, 2007, p.188; Castello and Monereo, 2005). The first scientific research on note taking was an experimental study carried out by Crawford (1925) with university students. Following this pioneering researches on note taking, Corey (1935) and Mathews (1938) conducted experimental research on note taking.

In Turkey, the first work on note taking was “Okuma ve Not Alma Esasları” (Principles of reading and note taking) written by Ethem Salmangil in 1949. The first scientific research on note taking was done by Oğuz (1999). Six years after this study, Bozkurt (2005) investigated the relationship between note-taking language and academic achievement in an experimental study. After this pioneering researches, note taking attracted the attention of a greater number of researchers.

It is aimed to examine the scientific research on note taking in a systematic manner. The data obtained in this examination can show the development of note-taking research in Turkey, the issues discussed and the methods used. This study will also provide a comparison with national and international note taking studies. In this study following questions are tried to set out answers.

- 1. How is the distribution by years of note-taking research in Turkey?*
- 2. How is the distribution of thematic areas of research on note taking in Turkey?*
- 3. What are the methods used in the note taking researches in Turkey?*
- 4. From whom and which sources were the data collected?*

Method

This article undertakes a systematic review of note taking studies in Turkey. Relevant studies were identified by electronic search of Council of Higher Education Thesis Center, Ulakbim Tr Dizin, and Dergipark databases using the key words. An inclusion and exclusion protocol was developed in the study: Academic researches on note taking are included in the review. Articles published in national or international peer-reviewed journals, postgraduate academic theses are evaluated as scientific research. Articles published in non-peer reviewed journals were not taken into consideration. Articles derived from postgraduate theses were not included in the study, since they did not present new findings different from the findings presented in the theses. Studies which are not related to educational sciences were not included in the compilation. Studies that are not directly related to the note-taking strategy but consider the note-taking strategy as a variable are included in the review. There is no time period and language for researches. Using this inclusion/exclusion protocol, 48 studies were chosen for review.

Findings

In Turkey, from 1999 to 2003 only one note taking study was done. During 2004-2008 8, 2009-2013 13, 2014-2018 13, and 2019-2020 13 studies was done. The majority of the studies focus on the relation between note taking and listening comprehension, retention and academic success. 3 studies deal with the student's notes. Out of 48 studies, 24 studies use quantitative research methods, 4 studies use mixed research methods, 4 studies are compilations and only 3 studies use quantitative methods. In 20 studies the data were collected from university students, in 18 studies from secondary school students, in 3 studies primary school students, in 2 studies students who are learning Turkish as a foreign language, and in one study from teachers.

Conclusion

As a result, the frequency of note taking researches increased from past to present but researches are limited with specific topics and research methods. In addition, the data in the studies were mostly collected from students with similar developmental levels. Conducting studies with different variables, research designs and study groups will provide more enlightening data on note taking. In addition, experimental studies on note taking can be used to do meta-analysis to see how useful this strategy is.